

Gran kommune
Rådhusvegen 39
2770 JAREN

Trondheim, 02.07.2018

Deres ref.:
18011141 Kristin Molstad

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/2341

Saksbehandler:
Hepsø, Marit

Tildeling av tilskudd - Klimapositivt hytteliv på Lygna - Prototyphyttetun

Det vises til deres søknad om tilskudd av 14.02.2018 med referansenummer 18SB0473. Det er søkt om et tilskudd på kr 1 400 000. Miljødirektoratet gir med dette et tilsagn om senere utbetaling av tilskudd på kr 800 000. Tiltaket som gis tilsagn om tilskudd er "Klimapositivt hytteliv på Lygna - Prototyphyttetun".

Beskrivelse av tiltaket:

"HVA OG HVOR:

Dette forbildeprosjektet skal prosjektere et modellområde med inntil 15 klimavennlige prototyphytter i mindre avgrensede hyttetun på Lygna i Gran kommune i Oppland. Erfaringene fra modellområdet vil benyttes til et nytt større område i en senere fase.

Målsettingen er at hyttene skal produsere mer fornybar energi gjennom driftsfasen enn hva som ble brukt til produksjon av byggevarer, oppføring, bruk og på reise til/fra hytta - med redusert negativ klimapåvirkning uten tap av opplevd kvalitet for brukerne.

HVORDAN:

Det skal finnes frem til samordnede og helhetlige løsninger som kan brukes for et modellområde/prototyp-hyttetun.

Prosjektet skal vurdere planbestemmelser som er nødvendige for klimapositive hytter. Videre skal prosjektet finne arkitektoniske, bygg- og teknologiske løsninger for bygging og bruk av hyttene som er mest mulig miljø- og klimavennlige med god komfortnivå. Dette innbefatter bl.a. energi-, toalett- og avløpsløsninger, arkitektoniske fellesskapsløsninger, transportløsninger mv. Mest mulig lokale og miljøvennlige byggematerialer samt lokale og regionale håndverkere, leverandører, produksjon osv. skal benyttes. Terrenginngrep skal være minimalt.

HVEM:

Gran kommune er prosjektsøker, og vil samarbeide aktivt med grunneier Brandbu og Tingelstad Almanning.

Av andre samarbeidspartnere kan nevnes Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Skaara Arkitekter og Norsk Turistutvikling. Andre samarbeidspartnere vil også bli involvert i prosjektet.

Målgruppen for prosjektet er også relevante leverandører og fag- og forskningsmiljøer, offentlig forvaltning, samt øvrige firmaer, organisasjoner og privatpersoner som er interessert i miljøvennlige hytter. Gjennom prosjektet vil målgruppen få kunnskap om løsninger for klimavennlig hyttebygging.

Markedet for miljøvennlige hytter på Lygna er i hovedsak befolkningen i det sentrale Østlandsområdet.

BAKGRUNN/NÆRMERE BESKRIVELSE:

Det har vært en sterk økning i etterspørselen etter fritidsboligtomter i Gran kommune. Over tid er det reist kritikk mot tradisjonell hyttebygging når det gjelder areal- og energibruk, men det har skjedd små endringer mht. hvilke konsepter som tilbys i markedet. Gran kommune ønsker derfor sammen med grunneier, lokalt næringsliv og FoU-miljøer å utvikle konsepter for klimapositive fritidsboligområder med mindre enheter som bygges tett og hvor det etableres visse fellesfunksjoner. Interessen i markedet er dokumentert gjennom en markedsundersøkelse. Gjennom et forprosjekt er fag- og forskningsmiljøer, samt næringsliv mobilisert med forankring til kommune, fylkeskommune og fylkesmann. Utvikling av nye konseptuelle løsninger vil stille andre krav til kommunal planlegging og saksbehandling, samt vurdering om enkelte offentlige forskrifter bør endres. Prosjektet vil ha stor overføringsverdi til andre. Det er tenkt at det konsept som etableres skal bli en nasjonal læringsarena for ulike interessenter.

..

BAKGRUNN

Miljødirektoratet mottok 355 søknader til tilskuddsordningen "Klimasats - støtte til klimasatsing i kommunene" i 2018. Søknadene hadde et samlet søknadsbeløp på totalt 318 millioner kroner. Rammen for tildeling er 147 millioner i 2018. Dette betyr at flere klimatiltak ikke får støtte, og at noen får mindre enn omsøkt.

Formålet med ordningen er å bidra til reduksjon av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet har vurdert søknadene i henhold til tildelingskriteriene og prioriteringskriteriene. Ved prioritering av søknadene har vi vektlagt:

- Potensial for utslippsreduksjon
- Grad av innovasjon i omstilling til lavutslippssamfunnet
- Overføringsverdi og spredningspotensial
- Realistisk budsjett for kostnader, og plan for gjennomføring og framdrift
- Ambisjoner for klimagassreduksjon utover minimumskrav i lover og forskrifter
- Andre effekter av tiltaket, positive og negative
- At tiltaket ikke er berettiget støtte fra andre statlige ordninger

MILJØDIREKTORATETS VURDERING

Miljødirektoratet har mottatt søknader om støtte til klimavennlige bygg for 77,5 millioner kroner, inkludert noe støtte til klimatiltak på anleggsplasser. Potensialet for å kutte klimagassutslipp og

realisere lavutslippssamfunnet er betydelig i byggesektoren. Vi har prioritert å støtte de byggsøknadene som har størst potensial for utslippsreduksjon på kort sikt, og/eller potensial til å bidra til lavutslippssamfunnet på lengre sikt. Vi har valgt ut de byggeprosjektene som fremstår som særlig innovative og ambisiøse, ved at de tar i bruk klimavennlige løsninger som er mer ambisiøse enn dagens krav og praksis, og gir vesentlige muligheter for utslippskutt. Vi har også prioritert prosjekter som har en målrettet strategi for å ta i bruk klimavennlige løsninger i bygg innenfor flere tema eller i flere deler av byggeprosessen - for eksempel både i valg av byggematerialer, tekniske systemer, energiløsninger og transport knyttet til bygget, ved oppføring og drift. Innenfor dette prioriterer vi å gi økonomisk støtte til klimavennlig materialbruk i prosjektene.

Gran kommune har søkt om 1 400 000 kr til klimatiltak i forbindelse med prosjektering av et prototyp hyttetun for klimapositive hytter på Lygna. Midlene skal blant annet gå til merkostnader for ekstern fagekspertise i prosjekteringen, klimagassberegninger mv.

Prosjektet fremstår som helhetlig og innovativt med klimaambisjoner på flere tema, og ambisiøst ut over dagens regelverk og praksis. Det er for eksempel ikke energikrav til hytter, og som for andre bygg er det ikke krav om klimavennlige materialer. Forprosjektet har tidligere fått støtte fra Klimasats. Det er spesielt positivt at det er tenkt helhetlig med tanke på klimavennlige hytter både ved oppføring og drift, herunder klimavennlig transport, materialer og energi, samt utprøving av fellesskapsløsninger. Klimatiltak i reiseliv og aktiviteter knyttet til hytter er viktig for mange kommuner i Oppland. Fylkesmannen anbefaler søknaden, og trekker blant annet fram at prosjektet involverer mange og riktige faginstanser.

Gran kommunes rolle i arbeidet er både som planmyndighet som vil legge til rette for mer klimavennlig hytteutvikling, og som pådriver og samfunnsutvikler for mer klimavennlig utvikling i hyttemarkedet.

Rapporten fra forprosjektet og resultater fra en prototyp utbygging har potensielt stor overføringsverdi til andre fylker og kommuner med betydelig hytteutbygging. Dokumentasjon av erfaringer fra prosjektet, både fra utbyggersiden, plansiden og mottakelsen i markedet, blir derfor viktig.

Miljødirektoratet vil støtte prosjektet med å detaljplanlegge et klimavennlig hytteområde og prosjektere klimaløsninger og bergene effekter av dette i en prototypphytte. Støtten utgjør kr 800 000. Støtten fra Klimasats skal dekke deler av kostnader ved å finne mer klimavennlige løsninger enn det som ellers ville blitt benyttet.

Miljødirektoratet vurderer at deler av støtten må betegnes som statsstøtte siden det er et hyttetun som skal prosjekteres og noen av partene i prosjektet vil ha økonomiske interesser av arbeidet. Summen av støtten fra Miljødirektoratet og kommunen er mindre enn 200 000 euro på tildelingsstidspunktet, og faller derfor inn under forskrift 2008 nr 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt § 2 (bagatellmessig støtte). Vi forutsetter at prosjektet ikke i tillegg får støtte fra annet hold som gjør at samlet offentlig støtte overstiger grensen for bagatellmessig støtte, det vil si 200 000 euro over 3 år.

Det er en forutsetning for støtten at kommunen opprettholder høyt ambisjonsnivå for klimatiltakene i byggene, slik som beskrevet i søknaden.

I rapporteringen ber vi kommunen legge vekt på å dokumentere erfaringer som kan være nyttig for andre.

RAPPORTERINGSKRAV OG UTBETALING

Utbetaling skjer senere, på grunnlag av innsendt regnskap og rapport.

Rapportering for Klimasats-midlene skjer i elektronisk søknadssenter. Logg på med samme bruker som leverte søknaden. Det er mulig å legge inn rapport så snart regnskapet er klart, selv om dette er før rapporteringsfristen.

Regnskapet for merkostnader ved klimavennlige valg skal være bekreftet av økonomisjef eller tilsvarende, kommunerevisjon eller ekstern revisor. Når samlet tilsagn er over 1 million kroner skal sluttregnskapet i sluttrapporten være bekreftet av revisor. Dersom egeninnsats oppført i søknaden omfatter kommunal arbeidstid kan tiden regnskapsføres med inntil kr 500 kr/time.

Utbetaling i 2020 og senere er med forbehold om Stortingets bevilgning.

Som del av rapporteringen ber vi om:

- Dokumentasjon av beregnet klimagassreduksjon av tiltaket, i www.klimagassregnskap.no eller andre etablerte metoder eller standarder.
- Dokumentasjon av beregnede merkostnader for klimatiltakene, i forhold til alternative materialvalg i bygget og løsninger på byggeplassen, eller i forhold til et referansebygg av tilsvarende standard.

FRIST FOR Å AKSEPTERE TILSAGNET

Frist for å akseptere tilsagnet er 1. oktober 2018. Tilsagnet aksepteres i søknadssenteret. Logg inn med samme bruker som leverte søknaden.

Denne avgjørelsen er ikke et enkeltvedtak og kan dermed ikke påklages, jmfør forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b, jmfør fjerde ledd.

OPPFORDRING: ETTERSØR UTSLIPPSFRI BYGGEPLASS

Miljødirektoratet mener teknologien er moden for å etterspørre klimavennlige bygge- og anleggsplasser. Miljødirektoratet oppfordrer kommunene til å etterspørre reduksjon av klimagasser fra aktivitetene på byggeplassen, først og fremst alternativer som gir en varig endring på byggeplassen. Det vil si å ta i bruk utslippsfrie maskiner og løsninger på el og hydrogen, eller biogass. Bruk av biodiesel gir ikke varige endringer i maskinparken. Dersom biodiesel skal brukes på en byggeplass bør dette fortrinnsvis være avansert biodrivstoff, laget av avfallsstoffer.

OPPFORDRING: UNNGÅ KLIMASKADELIG HFK

Varmepumpeanlegg og kjøle- og fryseanlegg, inkludert luftkondisjoneringsanlegg, bør planlegges slik at det er minst mulig behov for å bruke de sterke klimagassene i HFK-gruppen (hydrofluorkarbon) som kuldemedium. HFK-gassene vil bli strengere regulert framover, de vil bli dyrere og det vil bli mindre tilgang på gassene. Det finnes en rekke alternativer, som CO₂, ammoniakk eller hydrokarboner. Fjernkjøleanlegg er også et alternativ. Se faktaark med praktisk og teknisk informasjon om alternative kuldemedier: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Veileder/EU-forordningen-om-fluorholdige-klimagasser/Naturlige-kuldemedier-pa-nye-omrader/>

INFORMASJON: GRØNT LÅN FRA KOMMUNALBANKEN

Kommunalbanken tilbyr lån med rabattert rente til kommuner som vil velge klimavennlige løsninger, såkalt "Grønt lån". Prosjekter som har fått støtte fra Klimasats kvalifiserer automatisk til Grønt lån. Søkere med tilsagn fra Enova eller Klimasats må likevel fylle ut et enkelt søknadsskjema for Grønt lån. Se mer på <http://www.kommun>

Følgende rapportering er en forutsetning for tilsagnet om tilskudd:

Leveres	Beskrivelse	Frist
Delrapport	Delrapport med bekreftet regnskap	31.08.2019
Sluttrapport	Sluttrapport med revisorbekreftet regnskap	31.08.2020

Beløpet vil utbetales innenfor følgende plan:

Planlagt utbetalt	Beskrivelse	Beløp
201910	Utbetaling på grunnlag av bekreftet regnskap	400 000
202010	Utbetaling på grunnlag av bekreftet regnskap	400 000

Tilsagnet er gyldig til 31.10.2020. Dersom rapportering som vist over ikke overholdes, bortfaller tilsagnet om tilskudd, og tilsagnsbeløpet vil da omdisponeres til andre formål.

Dersom forutsetningene for gjennomføring av tiltaket endres vesentlig eller bortfaller (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig), skal Miljødirektoratet underrettes umiddelbart.

Det gjøres oppmerksom på at Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen med hjemmel i bevilgningsreglementet kan iverksette kontroll av om tilskuddet er benyttet i samsvar med forutsetningene.

Vi gjør videre oppmerksom på at Miljødirektoratet helt eller delvis kan kreve et eventuelt utbetalt tilskudd tilbakebetalt dersom midlene ikke brukes i henhold til forutsetningene eller at forutsetningene for tilsagnet bortfaller.

Regnskapsbilag knyttet til gjennomføringen av tiltaket skal oppbevares i minst 10 år, eller i henhold til regnskapsloven, dersom din virksomhet er underlagt denne.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Herdis Laupsa
seksjonsleder

Marit Hepsø
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi:
Fylkesmannen i Oppland

. . .